

Aprob,
Avocatul Poporului

Renate Weber

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat-Complexul de Servicii Sociale "Casa Soarelui" Târgoviște prin folosirea unor mijloace alternative

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei prin folosirea unor mijloace alternative la Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat-Complexul de Servicii Sociale "Casa Soarelui" Târgoviște, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate în orice loc de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT.

Astfel, instituția Avocatul Poporului a efectuat o vizită prin folosirea unor mijloace alternative la vizite în perioada 14-22 decembrie 2020 la Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat-Complexul de Servicii Sociale "Casa Soarelui" Târgoviște, în vederea consolidării protecției beneficiarilor împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante.

În contextul epidemiei de COVID-19, ghidată de principiul *do no harm* ("a nu face rău"), monitorizarea a fost efectuată printr-o serie de activități care au suplinit vizita clasică, constând în următoarele: solicitarea de informații și documente către conducerea spitalului; informarea beneficiarilor, aparținătorilor și a membrilor personalului cu privire la vizita de monitorizare și posibilitatea acestora de a contacta echipa MNP telefonic și prin intermediul poștei electronice; întrevedere pe skype cu reprezentanții instituției vizate.

Echipa MNP a fost alcătuită din: doamna [redacted] - jurist, doamna [redacted] - jurist, doamna [redacted] - asistent social, doamna [redacted] - medic, doamna [redacted] - psiholog din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante (MNP) și doamna [redacted], reprezentantă a Organizației Neguvernamentale "FACIAS".

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

► aspecte preliminare

Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copilul Abuzat, Neglijat și Exploatat (denumit în continuare Centrul) este o unitate de asistență socială, fără personalitate juridică, aflat în cadrul Complexului de Servicii Sociale „Casa Soarelui” Târgoviște, componentă

funcțională a Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Dâmbovița.

Complexul de Servicii Sociale „Casa Soarelui” Târgoviște cuprindea următoarele componente: Centrul de recuperare, socializare, consiliere a copilului cu dizabilități, Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, Centrul maternal și Serviciul de integrare și reintegrare a copiilor de la AMP (asistent maternal profesionist) în familie.

Centrul deținea licență de funcționare începând cu data de 02.12.2015 pentru o perioadă de cinci ani, cu posibilitate de prelungire dacă în centru se asigură condițiile stabilite conform standardelor minime de calitate, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială. Licența expirase la data monitorizării, reprezentanții centrului comunicând echipei MNP că se fac demersuri în vederea reînnoirii acesteia. De asemenea, DGASPC Dâmbovița, în calitate de furnizor de servicii sociale era acreditată în condițiile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 22.05.2014.

Misiunea Centrului consta în asigurarea protecției și îngrijirea de urgență a copiilor aflați în pericol iminent în propria familie, în familia lărgită sau aflați cu măsură de protecție la AMP și asigura condițiile necesare pentru identificarea și evaluarea permanentă a nevoilor fizice, emoționale și de sănătate pentru fiecare copil, măsurile corespunzătoare pentru igiena personală.

Beneficiarii Centrului erau copii cu vârsta cuprinsă între 7 - 18 ani care se aflau într-o situație de risc. Centrul asigura locuință pentru 16 copii în condiții de securitate, igienă și respect punând la dispoziția acestora hrană, articole de îmbrăcăminte, produse de satisfacere a acestor nevoi, precum și consiliere psiho-socială și asistență medicală.

Centrul asigura beneficiarilor condiții de cazare în 2 module a câte două dormitoare cu capacitatea de 3 locuri fiecare și 1 modul cu două dormitoare cu capacitatea de 2 locuri, separat pentru băieți și fete, cu sală pentru servirea mesei și grup sanitar propriu. La parterul centrului exista un grup sanitar pentru igienizarea imediată a copiilor aduși de către echipa mobilă.

Activitățile cultural - educative și instructiv - educative se desfășurau atât în incinta Centrului, cât și afară în spațiul aferent clădirii. Centrul oferea condiții de comunicare cu exteriorul prin existența unui spațiu la parterul clădirii destinat pentru vizitele cu familia sau cu persoanele importante pentru copil, acestea fiind consemnate în registrul de vizite și ieșiri ale copiilor.

La data vizitei, în centru se aflau un număr de 2 copii, în anul 2020 beneficiind de serviciile oferite în Centru, un număr de 17 copii/tineri pentru care, după o perioadă de ședere în Centru s-a dispus măsura de plasament în servicii sociale publice (Complexul de servicii sociale Târgoviște „Floare de Colț” din subordinea DGASPC Dâmbovița) sau servicii sociale private (Asociația Română pentru Educație și Dezvoltare Șotânga, Fundația „Pro Vita” Târgoviște). Din totalul celor 17 beneficiari ai Centrului, 3 copii au fost reintegrați în familie, iar unul a părăsit centrul la cererea acestuia, la împlinirea vârstei de 18 ani.

Conform informațiilor furnizate, în anul 2019 au fost admiși 61 copii, 16 copii fiind plasați ulterior la asistenți maternali profesioniști și 20 copii reintegrați în familie.

În ceea ce privește admiterea în centru, aceasta se realiza în baza dispoziției de plasament în regim de urgență emisă de Directorul executiv al DGASPC Dâmbovița sau în urma stabilirii acestei măsuri de către instanța judecătorească.

Pe toată durata plasamentului în regim de urgență, potrivit prevederilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, era suspendat de drept exercițiul drepturilor părintești, până când instanța judecătorească decidea cu privire la menținerea sau înlocuirea acestei măsuri și cu privire la exercitarea drepturilor părintești. Pe durata plasamentului în regim de urgență, drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana copilului erau exercitate și, respectiv îndeplinite de șeful complexului, iar cele cu privire la bunurile copilului erau exercitate și, respectiv îndeplinite de către Directorul executiv al DGASPC Dâmbovița.

Ieșirea copilului din centru se făcea în baza încetării dispoziției de plasament în regim de urgență emisă de Directorul executiv al DGASPC Dâmbovița sau a hotărârii pronunțate de instanța de judecată.

La admitere beneficiarii erau informați asupra serviciilor oferite, misiunea centrului, drepturile și obligațiile beneficiarului, regulamentul de organizare și funcționare a centrului, instruirea beneficiarilor privind regulile ce trebuie respectate în situații considerate cazuri de forță majoră, consemnare realizată în Registrul de evidență privind informarea/instruirea beneficiarilor pentru anii 2019-2020.

În ceea ce privește admiterea beneficiarilor în centru, exista un Registru general de evidență al copiilor, intrări-ieșiri, în care se consemnase pe anul 2020 acest aspect. **Nu fusese însă consemnată, în acest registru încetarea acordării serviciilor beneficiarilor în centru.** Potrivit Ordinului nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, Anexa 2: Centrul deține un registru de evidență a ieșirilor beneficiarilor din centru în care se

consemnează toate informațiile referitoare la condițiile în care s-a efectuat încetarea serviciilor, precum și data la care s-a realizat informarea în scris a serviciului public de asistență socială din localitatea/județul unde va avea domiciliul/rezidența copilul, în perioada imediat următoare părăsirii centrului.

Potrivit registrului de incidente deosebite, în anul 2020 au fost două cazuri de părăsire a centrului fără permisiune, fiind anunțată poliția municipiului Târgoviște, familia beneficiarului sau asistentul maternal. Potrivit informațiilor furnizate, la data monitorizării nu exista niciun caz în care un beneficiar să fi părăsit centru fără permisiune și să nu fi revenit în centru.

Centrul mai deținea, de asemenea, un registru de sesizări și reclamații și un registru de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare, care nu conțineau nicio consemnare. Potrivit informațiilor furnizate nu au existat cazuri de abuz asupra beneficiarilor și nici sesizări sau reclamații ale acestora.

Paza centrului era asigurată permanent de către o firmă specializată în baza unui contract de prestări servicii. Nu exista un sistem de supraveghere video în spațiile interioare comune, la intrare și în spațiile exterioare ale centrului.

► măsurile întreprinse în cadrul centrului pentru protecția beneficiarilor și a personalului în contextul epidemiei de COVID-19

Referitor la măsurile epidemiologice privind pandemia COVID-19, la nivelul CSS „Casa Soarelui” Târgoviște, s-a întocmit o Procedură operațională privind măsurile de limitare a transmiterii virusului SARS-CoV-2 avându-se în vedere Ghidul metodologic pentru prevenirea infecției COVID-19 în serviciile sociale pentru copii din 22.10.2020.

În condițiile epidemiologice actuale beneficiarii nou-intrați erau cazați într-un izolator și erau testați imediat pentru infecția cu SARS-CoV-2.

Referitor la măsurile de protecție împotriva pandemiei, s-a constatat că au fost suspendate vizitele pe perioada stării de urgență, beneficiarii menținând legătura cu familia telefonic sau online. De asemenea, au beneficiat de servicii de consiliere psihologică, informare cu privire la respectarea normelor de protecție împotriva răspândirii pandemiei Covid-19, precum și de activități de petrecere a timpului liber.

În ce privește beneficiarii centrului, aceștia au fost informați periodic, în cadrul orelor de educație pentru sănătate despre bolile cu transmitere sexuală, contracepție, igienă personală și colectivă, dar și despre măsurile de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2.

► prevenirea relor tratamente

Pe parcursul activității de monitorizare, reprezentanții MNP au verificat o serie de aspecte care pot constitui factori de risc pentru tortură sau tratamente crude, inumane sau degradante aplicate beneficiarilor.

a) resursele de personal și pregătirea profesională continuă

Începând cu data de 01.04.2020, personalul Centrului, aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Dâmbovița nr. 19/14.03.2019, cuprindea un număr de 15 angajați. Personalul de specialitate din cadrul Centrului era format din: un asistent social, un psiholog, 5 asistenți medicali, o îngrijitoare și 5 referenți, referenții desfășurând, în principal, activități de socializare și petrecere a timpului liber, cât și activități privind dezvoltarea deprinderilor de viață independentă. Erau vacante un post de referent și un post de coordonator personal de specialitate.

Centrul deținea o evidență privind perfecționarea continuă a personalului propriu prin consemnarea în Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului a sesiunilor de instruire privind informări diverse (controlul comportamentelor copiilor, prezentarea metodelor și tehnicilor de abordare, comunicare și relaționare cu beneficiarii și personalul implicat, identificarea unor soluții eficiente privind supravegherea beneficiarilor și desfășurarea activităților de către personal împreună cu beneficiarii, discuții cu privire la măsurile pentru prevenirea și combaterea oricăror forme de abuz și orice formă de neglijare a persoanei, etc), iar pentru anul 2021 era elaborat Planul anual de instruire și formare profesională a personalului ce cuprindea diverse teme inclusiv cu privire la prevenirea, identificarea, intervenția și combaterea situațiilor de tortură, tratamente crude, inumane sau degradante, abuz, neglijare, exploatare sau violență a beneficiarilor.

Referitor la Registrul privind instruirea personalului s-a reținut, din conținutul acestuia, că s-au efectuat periodic (în primele 7 luni ale anului 2020, exceptând perioada stării de urgență, chiar săptămânal). Instruirea a fost efectuată de către șeful de centru, jurist, asistenți medicali, medic și psiholog. Instruirile referitoare la aspecte medicale au avut următoarele teme: menținerea stării de sănătate și prevenirea îmbolnăvirii cu virusurile gripale, procedura privind ocrotirea sănătății beneficiarului, menținerea unui stil de viață sănătos și ocrotirea sănătății, metoda de prevenire a răspândirii COVID-19, moduri obligatorii de prevenire a COVID-19, etc. De asemenea în anul 2018 personalul medical a participat la un curs de prim ajutor.

b) asistența medicală

Complexul de Servicii Sociale Târgoviște Casa Soarelui deține Autorizație Sanitară de Funcționare nr. 219/08.12.2015 emisă de DSP Dâmbovița în baza declarației pe proprie răspundere nr. 1179/02.12.2015.

În cadrul centrului erau angajați 5 asistenți medicali, unul dintre aceștia lucra de luni până vineri în intervalul orar 08:00-16:00, iar ceilalți lucrau în ture, astfel: 07:00-19:00 și 19:00-07:00, (uneori nu se reușea acoperirea tuturor turelor, dar în astfel de situații era desemnat un asistent medical care răspundea la telefon pentru a asigura asistență medicală permanentă beneficiarilor centrului).

CSS „Casa Soarelui” Târgoviște avea încheiat contract de colaborare cu un cabinet medical individual de medicină de familie care asigura: înscrierea pe listele sale a copiilor beneficiari ai serviciilor centrului, consult medical general cu ocazia înscrierii, stabilirea diagnosticului, eliberarea rețetelor și a recomandărilor de administrare corectă a tratamentului prescris, monitorizarea permanentă a stării de sănătate a beneficiarilor, eliberarea biletelor de trimitere pentru consulturile de specialitate și informarea DAS cu privire la cazurile de boli transmisibile identificate, precum și sesizarea cazurilor de abuz și neglijare.

Cabinetul medical era situat lângă modulele de cazare, fiind dotat conform standardelor minime aprobate prin Ordinul ministrului sănătății și familiei nr. 153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale, Anexa nr.2.

Medicația era depozitată într-un dulap încuiat cu cheie. În general tratamentul medicamentos consta în tratament simptomatic. Printre afecțiunile ce necesitau tratament permanent, întâlnite la beneficiarii centrului, au fost menționate malformațiile cardiace congenitale, diabetul zaharat tip I și astmul bronșic.

La intrarea în centru beneficiarii erau evaluați de către asistentul medical de tură care întocmea și Fișa de evaluare medicală inițială, erau cântăriți, măsurați în înălțime, evaluați pentru prezența unor erupții cutanate sugestive pentru boli infecto-contagioase, iar în cazul beneficiarilor de sex feminin și vârstă fertilă se efectua test de sarcină.

Beneficiarii erau consultați de medic doar la nevoie sau când asistentul medical considera că este necesar la intrarea în centru.

Dacă era necesară o evaluare medicală în regim de urgență sau o expertiză INML, anterior cazării în centru, acestea se efectuau la UPU Spitalului Județean, respectiv medicină legală, beneficiarii fiind duși acolo de către echipa mobilă.

Pentru fiecare beneficiar cazat în centru se întocmeau, la nivelul compartimentului medical, următoarele documente: fișa medicală, examenul clinic general lunar și un plan de intervenție specializat din punct de vedere medical (anexa 4) care cuprindea triajul epidemiologic și testarea COVID-19. Documentele antemenționate erau întocmite de către asistentul medical.

La data discuției online cu reprezentanții centrului, în cadrul CPRU erau cazate 2 beneficiare în vârstă de 17, respectiv 18 ani.

Din documentele medicale parcurse s-a reținut cazul unui beneficiar în a cărui fișă medicală întocmită la admitere se specifica că acesta suferea de pediculoză, dar nu erau menționate măsurile medicale întreprinse. Pentru beneficiarii nou-născuți și sugari consulturile și vaccinările se efectuau în cadrul centrului, cu acordul prealabil al părintelui/reprezentantului legal. În cazul în care acest acord nu se putea obține se solicita numirea unei echipe multidisciplinare care decidea în interesul copilului. Din documentele transmise s-a reținut că ultima vaccinare antigripală s-a efectuat în noiembrie 2019.

Referitor la cazurile de autoagresiune, personalul medical a relatat echipei MNP faptul că cel mai frecvent au survenit cazuri de leziuni autoprovocate prin tăiere la nivelul antebrățelor, în scop demonstrativ, atât anterior cazării în centru dar și ulterior. În aceste cazuri beneficiarii au fost consiliați de psiholog, uneori au fost evaluați la psihiatrie, dacă starea de sănătate mintală o impunea. De asemenea, reprezentanții centrului au relatat că nu au fost cazuri de tentative de suicid în rândul beneficiarilor în ultimul an.

Pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală centrul avea contract cu o firmă specializată.

c) alimentația

Complexul de Servicii Sociale Târgoviște Casa Soarelui deținea document de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor pentru activitățile din unitățile de vânzare cu amănuntul nr. VA 5900/20.04.2016 pentru obiectivul CANTINĂ.

Masa se servea în sala de mese. Mâncarea se prepara în centru de către bucătăreasă. Meniul era alcătuit de asistenta medicală în colaborare cu bucătăreasa și magazionerul centrului, ținându-se cont de preferințele beneficiarilor. Beneficiarii participau periodic la sesiuni de instruire teoretică și practică cu privire la regulile de bază ale unei alimentații sănătoase.

d) asistența psihologică

Centrul avea angajat din anul 2018 un psiholog practicant, în supervizare, cu drept de liberă practică, în specializarea psihologie clinică și psihoterapie și în specializarea psihologie

educațională, consiliere școlară și vocațională, fiind înscris în Colegiul Psihologilor din România, conform Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

Echipa MNP consideră oportună trecerea psihologului la o treaptă profesională superioară, respectiv cea de psiholog practicant autonom în specializarea psihologie clinică, prin înscrierea și susținerea interviului la Colegiul Psihologilor din România, conform legislației în vigoare.

Din documentele studiate s-a constatat că psihologul a participat la diverse cursuri de formare profesională continuă, conform art.17 alin. d) din Legea 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România: psihologul cu drept de liberă practică are obligativitatea să se preocupe de perfecționarea calificării profesionale. Menționăm cu titlu de exemplu: *"îngrijirea competentă a copiilor cu istoric de traumă", "combaterea efectelor violenței, discriminării, traficului de persoane asupra copiilor"*.

Principalele activități desfășurate de psiholog erau: evaluarea psihologică, consilierea psihologică individuală și de grup.

Conform fișei postului, serviciile psihologice oferite beneficiarilor centrului constau în: "asigurarea protecției copilului abuzat, neglijat prin consiliere psihologică, orientare și propunerea unei măsuri adecvate de protecție fiecărui caz în parte, prevenirea abandonului, menținerea și întărirea unității familiale".

Evaluarea psihologică se realiza folosind următoarele instrumente clinice, **nestandardizate**: interviul clinic, metoda observației, testul arborelui, testul familiei, teste specifice proceselor psihice, ce înregistrau atât informații cu privire la resursele psihologice ale copilului, la dezvoltarea senzorio-perceptivă, motricitate, dezvoltarea cognitivă, gândirea, limbajul, memoria, tipuri de relații socio-afective, trăsături temperamentale, caracteriale, atitudinale, cât și informații referitoare la starea de sănătate mentală, la deficiențe intelectuale, comportamente dezadaptative.

Având în vedere că traumele timpurii afectează dezvoltarea cognitivă, emoțională, socială, generând tulburări de învățare, tulburări psihice, adoptarea unor comportamente agresive, **se impunea utilizarea instrumentelor clinice standardizate, etalonate, specifice fiecărei vârste cu scopul investigării și identificării potențialului de funcționare a psihicului fiecărui copil, a modalităților de funcționare și a condițiilor de patologie în care sunt implicate mecanismele psihologice, dar și psihodiagnosticul tulburărilor psihice.**

În rapoartele de evaluare psihologică întocmite lunar, existente la dosarul copilului erau înregistrate informații, interpretări calitative rezultate din urma aplicării instrumentelor clinice referitoare la funcțiile psihice (percepție, atenție, memorie, afectivitate), la răspunsurile cognitive, emoționale, comportamentale ale copilului.

O dată identificați factorii psihologici implicați în sănătate, dezvoltare și boală, psihologul stabilea atât obiectivele cât și frecvența ședințelor de consiliere psihologică, implementând programe integrate, centrate pe particularitățile copilului.

Astfel, consilierea psihologică avea ca obiective învățarea modalităților prin care se rezolvă problemele, dezvoltarea capacităților adaptative, decizionale, îmbunătățirea relațiilor interpersonale, reintegrare familială, comunitară.

Din discuțiile purtate cu psihologul, acesta a afirmat că cele mai frecvente tipuri de abuzuri întâlnite la copii din centru, erau abuzurile emoționale, abandonul familial, neglijența.

Din documentele studiate, în acest sens psihologul a intensificat ședințele de consiliere psihologică, suport psiho-emoțional cu scopul de reglare a emoțiilor disfuncționale negative, ce apar în urma expunerii copilului la diferite forme de abuzuri, dar și de dezvoltare a abilităților de viață independentă.

De asemenea, psihologul organiza și susținea cursuri, sesiuni de instruire adresate copiilor, cu privire la respectarea măsurilor impuse în pandemie cu Covid-19, informații ce vizau regulile de igienă ce trebuie respectate, precum și cu privire la păstrarea distanței interpersonale recomandată, de 1,5 metri.

Copii beneficiau de sesiuni de informare și programe sau proiecte de educație, ce erau susținute de angajații centrului, de cele mai multe ori de către psiholog. Totodată, se derulau activități educaționale și prin contracte de voluntariat sau de parteneriat încheiate cu diverse organizații, școlii.

De exemplu, prin proiectul de parteneriat educațional, încheiat cu școala gimnazială *Coresi* din Târgoviște, în perioada 2018-2019 au fost susținute diverse activități, având ca obiectiv general: *"crearea unor situații de colaborare instituțională prin care școlarii să manifeste înțelegere și toleranță în vederea dezvoltării spiritului de înțajutorare"*.

Astfel, în graficul activităților s-au regăsit diverse teme, lucrări, cu ocazia zilelor de naștere, a sărbătorilor legale, ca de exemplu: *la început de lucru, în jurul bradului, sanie cu zurgălăi, să învățăm să fim prieteni, confecționare de măștișoare, sărbători pascale, ziua internațională a familiilor, ziua copilului- jocuri distractive în aer liber.*

În cadrul acestui parteneriat au fost susținute activități comune, cu scopul formării unor atitudini pozitive, de eficientizare și perfecționare a modalităților de integrare în comunitate, în societate a copiilor dezavantajați.

Totodată, copiii aveau acces la televizor, la alte materiale informative în spațiile de socializare. De asemenea, erau disponibile materiale de informare referitoare la centru, drepturile beneficiarilor, regulamentul de ordine interioară.

Pentru respectarea drepturilor beneficiarilor, în perioada stării de urgență și de alertă, referitor la activitățile de ludoterapie, creativ-expresive, s-au format grupuri mai mici de lucru. Cu scopul de a reduce impactul psihologic datorat restricțiilor impuse în pandemia Covid-19, contactul cu familia s-a păstrat, fiind obligatorie purtarea măștilor și a mănușilor de unică folosință.

e) asistența socială

Serviciile de asistență socială erau asigurate de către asistentul social al Centrului, cât și de un asistent social angajat în cadrul Complexului de Servicii Sociale „Casa Soarelui”, specialist ce deținea treapta de competență principal și care desfășura activități specifice treptei de competență pe care o deținea, fiind înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România. **Asistentul social al Centrului nu se afla în evidențele Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, nefiind respectate prevederile art. 8 din Legea nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social, cu modificările și completările ulterioare, nefiind înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România.**

De asemenea, se constată că deși specialiștii implicați în furnizarea serviciilor sociale au obligația aplicării parafei pe toate documentele emise, această prevedere legală nu se respecta.

Imediat după admiterea copilului în Centru, a fost nominalizat, din personalul propriu, un responsabil de caz pentru copilul respectiv.

Responsabilul de caz stabilise, împreună cu copilul, în funcție de vârsta și de gradul de maturitate al acestuia, un program de acomodare adaptat caracteristicilor personale ale acestuia (vârstă, status psiho-somatic, personalizate și temperament, nivel de educație, etc.). În programul de acomodare se consemnase de către responsabilul de caz, informații relevante privind: problemele de acomodare întâmpinate și măsurile de remediere aplicate, gradul de integrare în comunitatea reprezentată de centru, relația cu familia, probleme identificate de specialiștii care au efectuat evaluarea inițială a copilului, etc.

Pentru fiecare copil protejat în centru se întocmise dosarul de plasament în regim de urgență, (dosarul personal al beneficiarului), care conținea documente relevante privind situația

copilului: actele (în copie) care certifică identitatea copilului și a părinților acestuia, decizia directorului DGASPC privind măsura plasamentului în regim de urgență sau hotărârea comisiei pentru protecția copilului ori a instanței de judecată privind instituirea/încetarea măsurii de protecție; documentele de evaluare inițială și cele aferente evaluării comprehensive a situației copilului; planul de acomodare inițială a copilului, planul personalizat de servicii sau planul individualizat de protecție al copilului; fișele de monitorizare a situației copilului aflat în centru; fișele medicale; etc.

Copiii aflați în centru au fost supuși unui proces de evaluare inițială și evaluare comprehensivă a situației și nevoilor lor; fișele de evaluare socială, educațională, psihologică și medicală completate de specialiștii echipelor de evaluare aflându-se în dosarul personal al beneficiarului.

Evaluarea comprehensivă a copilului avea în vedere o evaluare detaliată a situației socio-familiale a acestuia, a stării de sănătate (psihice și fizice), precum și a nevoilor educaționale. În fișa de evaluare, specialistul care a realizat evaluarea consemnase: rezultatele evaluării, situațiile și nevoile identificate, măsurile de intervenție pe termen scurt și serviciile recomandate, cât și data evaluării.

În urma evaluării situației și nevoilor personale, copiilor le este întocmit un plan individualizat de protecție prin care au fost stabilite servicii diversificate și intervenții personalizate, în funcție de nevoile individuale identificate. Planul individualizat de protecție (PIP) era elaborat de către managerul de caz împreună cu echipa multidisciplinară și cu consultarea copilului, ținându-se cont de vârsta și gradul său de maturitate.

Pe durata plasamentului în regim de urgență în Centru, managerul de caz, împreună cu specialiștii din echipa pluridisciplinară, stabiliseră măsuri de intervenție pe termen scurt care se refereau la următoarele aspecte: nevoile de sănătate și promovare a sănătății; nevoile de îngrijire, inclusiv de securitate și promovare a bunăstării; nevoile fizice și emoționale; nevoile educaționale; nevoile de petrecere a timpului liber și de socializare, inclusiv modalitățile de menținere a legăturilor, după caz, cu părinții, familia lărgită, prietenii și alte persoane importante sau apropiate față de copil, precum și modul de satisfacere a tuturor acestor nevoi.

Personalul centrului realizase monitorizarea situației copiilor și a stadiului de realizare a măsurilor prevăzute în planurile individualizate de protecție prin întocmirea fișelor lunare de monitorizare individuală, atașate PIP.

Planurile individualizate de protecție erau organizate pe capitole precum: prestații, servicii pentru copil pe perioada plasamentului, servicii pentru persoana față de care copilul a dezvoltat legături de atașament, finalitatea implementării planului fiind reintegrarea copilului

în familie. Managerul de caz monitorizase implementarea PIP sau, după caz, a celorlalte planuri prevăzute în legislație, prin înregistrarea progreselor în soluționarea situației copilului până când procesul de asistență și/sau protecție nu se mai dovedea necesar.

Furnizarea prestațiilor, serviciilor și a intervențiilor cuprinse în PIP sau alte planuri prevăzute în legislație se făcea în baza contractului cu tânărul/familia/reprezentantul legal încheiat cu furnizorul de servicii. Modelul Contractului de servicii utilizat era în concordanță cu Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 73/2005 privind aprobarea modelului Contractului pentru acordarea de servicii sociale, încheiat de furnizorii de servicii, acreditați conform legii, cu beneficiarii de servicii sociale.

Referitor la întocmirea și completarea dosarelor beneficiarilor s-a constatat că acestea cuprindeau documentele prevăzute de legislația în vigoare, inclusiv legislația privind managementul de caz, fiind organizate pe secțiuni și ușor de accesat.

Copiii protejați în Centru erau încurajați și sprijiniți să mențină legătura cu părinții, cu familia extinsă și cu alte persoane apropiate, dacă acest lucru nu contravenea interesului lor superior.

Fiecare copil avea stabilit un program zilnic ce cuprindea activități educative/ recreative, consiliere și mediere psiho-socială, programe de socializare, cât și activități de petrecere a timpului liber, urmărindu-se ca toți copiii să fie implicați în activități educaționale destinate dezvoltării lor personale și facilitării integrării/reintegrării familiale și sociale. În acest sens, Centrul dispunea de un spațiu special amenajat pentru recreere și socializare, pentru petrecerea timpului liber (sala multifuncțională), cât și pentru desfășurarea activităților sportive, reprezentanții Centrului precizând că și-au stabilit ca proiecte pentru viitor amenajarea unui spațiu- sală de calculatoare dotată cu un număr de 12 unități. De asemenea, în curtea Centrului era amenajat un spațiu de joacă și relaxare, curtea fiind prevăzută cu alei, bănci, foisor acoperit, teren de sport.

În cadrul întâlnirii pe skype cu reprezentanții centrului au fost purtate discuții cu una dintre beneficiarele Centrului care ne-a relatat că este mulțumită de condițiile oferite în Centru, de comportamentul angajaților față de beneficiari și de demersurile întreprinse în soluționarea situației ei. Ca nemulțumire formulată a fost aceea cu privire la interdicțiile impuse de pandemia cu coronavirus, în special faptul că pe o anumită perioadă au fost interzise vizitele familiei și prietenilor cât și ieșirile din Centru.

3. Recomandări

Având în vedere aspectele menționate, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat-Complexul de Servicii Sociale "Casa Soarelui" Târgoviște să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Specificarea în fișa medicală a beneficiarilor a tuturor consulturilor efectuate și tratamentelor urmate pe durata rezidenței în centru;
2. Demararea demersurilor în vederea înscrierii asistentului social angajat al Centrului în Registrul Național al Asistenților Sociali din România, urmărind respectarea prevederilor art. 8 din Legea nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social, cu modificările și completările ulterioare;
3. Respectarea obligației specialiștilor (asistent social, psiholog) de a aplica parafa pe toate documentele emise, așa cum este prevăzut în legislația specifică;
4. Diversificarea activităților de petrecere a timpului liber, astfel încât beneficiarii Centrului să nu se mai simtă constrânși de restricțiile de mișcare impuse de pandemia cu Covid-19;
5. Utilizarea de instrumente clinice standardizate, validate, specifice vârstei, prin care să fie identificate ariile problematice, vulnerabilitățile, factorii implicați în sănătate, dezvoltare și boală, cu scopul de a implementa programe particularizate de intervenție specializată psihologică;
6. Supravegherea mai atentă a beneficiarilor cu scopul de a preveni fuga acestora din centru;
7. Întocmirea tuturor registrelor prevăzute în Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 25/2019, Anexa 2, Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare organizate ca centre de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat sau exploatat și completarea corespunzătoare a registrelor;

8. Examinarea posibilității amenajării unui sistem de supraveghere video în spațiile interioare comune, la intrare și în spațiile exterioare ale centrului.

București, 2 martie 2021

